

Večernik

Leto II. (IX.), šte. 160

Maribor, torek 17. julija 1928

»JUTRA«

izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom. par. 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zasedanje oblastne skupščine

PROTEST PROTI ZLOČINU V NARODNI SKUPŠČINI NA PRITISK OPOZICIJE. — PROSPEH ZDRAVSTVENIH ZAVODOV POD OBLASTNO UPRAVO. — NADZOROVANJE OBČIN. — UGODNA POROČILA RAZNIH ODDELKOV OBLASTNEGA URADA.

Maribor, 17. julija.

Po otvoritvi današnje seje oblastne skupščine, ki je bila sklicana za 10. dopoldne, je predsednik naznanil, da je odstopil poslanec Neudauer (ki je imel znano afero kot funkcionar posojilnice v Radgoni) ter da pride na njegovo mesto kot poslanec Anton Slavič.

Nato je prebral predlog obsodbe zločina v skupščini in obžalovanje mrtvih in ranjenih žrtev. Po čitanju je vstal poslanec KDK dr. Odič, da govori o tem, ker je vložil predlog in mu je predsednik obljubil besedo. — Predsednik: »Nimate besede!« — Dr. Odič: »Ščastno besedo ste mi jo obljubili!« — Predsednik: »Pozneje lahko govorite, ko pride Vaš predlog na vrsto!« — Dr. Odič: »Sedaj se o tem govori in sedaj hočem govoriti, kakor ste mi obljubili. Če morete, recite s častno besedo, da mi niste dali prej častne besede, pa ne bom govoril.« — Predsednik je zopet zatrijeval, da je bil mišljen samo govor ob čitanju predloga in tudi posl. Grčarju, ki se je javil k poslovniku, ni dal besede.

Prebrana izjava predsedstva je bila sprejeta, nato pa izvršena zaobljuba novega poslanca Slaviča. Na tajniško mesto mesto Neudauerja je večina določila posl. Fr. Pirnata. V predsedniškem poročilu se navede, da je odbor posvetil glavno skrb organizaciji oblastnega urada in izvrševanju proračuna, da se bodo krediti uporabili za sprejeta dela in potrebe.

Občinski oddelek

oblastnega urada je tako daleč s svojim delom, da so od zadnje seje 26. marca odobreni vsi občinski proračuni razen 17 od 740. Od neodobrenih proračunov jih je 14 iz Medžimurja, 3 pa od drugod.

Nekatere občine se branijo zakonitih obveznosti, zlasti šolskih. Izvršilo se je tudi več pregledov občinskega gospodarstva ter ugotovilo, da so v nekaterih občinah težave radi slabega povojnega gospodarstva. Za vodstvo občinskih poslov bo oblastni odbor izdal sedaj vse potrebne vzorce in navodila, da bo vse enotno in pravilno urejeno. Vršili se bodo tudi županski tečaji in to predvsem v Prekmurju, kjer sta bila že dva.

Nadzorstvo oblasti nad občinami jako ovira neenakost v občinskih redih. Na področju mariborske oblasti so v veljavi štirje in podvzelo se bo vse potrebno, da se bivši štajferski občinski red preuredi ter razširi na vso oblast.

Zdravstveni oddelek

beleži tudi velike uspehe. Zdravstvene ustanove so pod državno upravo prišle v velike težave, zlasti dolgove in nedostatke inventarja. Že krediti za leto 1927. so pomagali iz starih dolgov in od tedaj se gmotno stanje stalno zboljšuje. Letos sicer še ne bo zadosteno vsem potrebam, za pozneje pa je dober razvoj zdravstvenih ustanov zagotovljen. Po možnosti se pomaga tudi z izrednimi krediti. Tako se je rešilo veliko in skrajno nujno vpraša-

nje roentgena na mariborski bolnici. Za 123.000 Din se je popravil in spopolnil stari aparat tako, da je zavod oskrbljen sedaj s to velevažno napravo. Docela je opremljen tudi porodniški oddelek, število osebja se je zvišalo, pripravlja se pa nova izolirnica in kanalizacija. Bolnica dobi tudi lastno pekarno, s katero si bo prilhranila po 10.000 Din na mesec. Nameravajo in izvršujejo se razne naprave tudi pri drugih bolnicah. Tako n. pr. je za celjsko porodniški oddelek že v načrtu. Okrožna zdravnikova st. nameščena že dva, drugi se še nadomestijo.

Oblastni odbor si prizadeva v sporazumu z drugimi oblastmi urediti zdravljenje tako, da se ne bi več plačevalo za bolnike, ki se zdravijo po bolnicah drugih oblasti in da bi tudi oblastne bolnice ne pobirale stroškov za bolnike iz drugih oblasti. Popolni sporazum v to svrhu še ni dosežen. Za pobijanje trahoma se je določilo 100.000 Din.

Zgradbe

se izvršujejo po proračunu in kažejo zlasti cestna dela velik napredek. Od ceste Lisično—Predorje ostaneta ob koncu leta samo še 2 km. Ceste se prevzemajo v oblastno upravo in v obratu sta že dva oblastna kamnoloma: v Gornji Bistrici in pri Rog. Slatin. Radi tretjega pri Podčetrtnu pa še ni vse rešeno. Posebna skrb se bo posvečala regulaciji Mure in ustanovitvi vodnih zadrug. Pesnica bo regulirana meseca avgusta, za Mežo je pa vse pripravljeno, če bo pomagala tudi železniška uprava, ki je zainteresirana pri tej regulaciji.

V socialni politiki

bo posvečena posebna skrb zanemarnjeni mladini. To je zelo potrebno, ker je državna dečja zaščita prenehala. Pripravlja se posebna oblastna uredba. Onemoglim in oškodovancem se pomaga po možnosti.

Za to skupščinsko zasedanje je pripravljena tudi uredba o ustanovitvi skupnega izseljeniškega fonda za mariborsko in ljubljansko oblast.

Oblastna in finančna uprava

je popolnoma organizirana, težave so samo še z oblastno kontrolo, ker je njen sedež še v Ljubljani. Od lastnih dohodkov, ki so v proračunu predvideni s 14.800.000 Din je v štirih mesecih prišlo v blagajno že okrog 5 milijonov in je tako upati na proračunsko izvedbo tudi v pogledu dohodkov.

Ob koncu svojega poročila je predsednik omenil tudi vremensko katastrofo, ki je zadela 24 prekmurskih občin. Mlado drevje je toča oklestila do golih vej in stebel. Za prvo pomoč je dala oblast po pol vagona ajde in prosa, uvede se pa akcija za nabavo jesenskega semena proti zadolžnicam na 6 in ne na 20%, kakor je pri posojilih v Prekmurju običajno.

Med predlogi je bil prebran najprej naslednji, od poslancev KDK in socialistov podpisani nujni predlog:

Oblastna skupščina mariborske oblasti obsoja težki zločin, ki se je dogdil dne 20. junija 1928 v narodni

Atentator Momčilov umri

DAVI JE ATENTATOR NA ŽIKO LAZIČA PODLEGEL POŠKODBAM.

BEOGRAD, 17. julija. Atentator Ivan Momčilov je danes, ob 4. zjutraj podlegel poškodbam, ki si jo je po atentatu na načelnika varnostne službe Žiko Laziča zadal sam s strelom v glavo. Sinoči je

dobil visoko vročino, nakar je padel v nezavest, iz katere se ni več prebudil. Njegovo truplo so prepeljali v prosekuro bolnice, kjer bo izvršena obdukcija.

Prof. Behounek o Nobilovi krivdi

ZA AMUNDSENO SE VEDNO NOBENIH SLEDOV. — VEDNO VEČJE OGORČENJE PROTI NOBILU.

OSLO, 17. julija. Ruski rušilec ledu »Maligine« je bil pozvan, naj se vrne v Argangelsk, potoma pa poizveduje za Amundsenom.

V tukajšnjih krogih vedno bolj intenzivno razpravljajo o krivdi na katastrofi »Italie«. Izjava kapetana Zappija, kako sta on in Mariano zapustila bolnega in onemoglega Malmgreena, je izzvala ogromno ogorčenje. Še večjo senzacijo pa je zbudila izjava češkega učenjaka prof. Behouneka v moskovskih »Izvestijih«, v kateri naglašja, da je Malmgreen že pred katastrofo »Italie« opozarjal Nobila na pretečo nevarnost, toda Nobile si ni dal nič dopovedati in je njegove nasvete osorno zavrnul. Čeprav je vlada skrajno neugodno vreme, ki je onemogočalo vsako znanstveno raziskovanje, je Nobile vztrajal na tem, da »Italija« nadaljuje polet proti vetru. Šele, ko je bi-

la katastrofa neizbežna, se je začel jokati in tekati po kabini ter iskati nasvetov spremljevalcev. Prof. Behounek je prepričan, da pade vsa odgovornost za katastrofo »Italie« na generala Nobila. Švedska vlada bo prihodnje dni oficijelno razpravljala o tožbi proti Nobilu in mednarodni preiskavi tragedije. Reševalna akcija stane Švedsko že dosedaj 150.000 švedskih kron, pri čemur pa niso všteta poškodovana letala itd. Vlada bo razpravljala tudi o tem, ali naj zahteva od Italije povračilo tega zneska.

KINGSBAY, 17. julija. Švedsko vodno letalo, ki je iskalo Amundsena, se je vrnilo v tukajšnjo luko. Ponoči pa je divjal vihar, ki je letalo razbil. Norveški parnik »Mihael Dard«, ki je sodeloval pri iskanju Amundsena, se je danes vrnil. O pogrešancu ni našel nobenega sleda.

Številne žrtve vročine

PO VSEJ EVROPI JE ZAHTEVALA TROPICNA VROČINA ŽE ŠTEVILNE ČLOVEŠKE ŽRTVE. — NESREČE PRI KOPANJU.

PARIZ, 17. julija. Sinoči je divjala tu štiri ure nevihta, ki je po neznosni vročini prinesla nekoliko ohlajenja. Včeraj je vladala v mestu naravnost tropična vročina. V sencih je bilo 38 stopinj toplote. Vročina je zahtevala v mestu 42 smrtnih slučajev. Rešilne postaje so bile ves dan zaposlene s ponesrečenci, ki so onemogli na cestah. Nekatera industrijska podjetja so morala radi silne vročine podnevi ustaviti obratovanje. Pri kopanju v Seini je utonilo včeraj 12 oseb.

DUNAJ, 17. julija. Tropična vročina traja dalje. Danes dopoldne je bilo v sencih 36 stopinj. V bolnice so prepeljali do-

poldne 40 onemoglih, ki so jih pobrali na cestah.

PRAGA, 17. julija. Vltava je dosegla že 27° toplote. Včeraj je neka oseba podlegla solnčarici, 36 pa so jih prepeljali v bolnico. Industrije so radi pomanjkanja vode deloma ustavile obrat.

INOMOST, 17. julija. Včeraj popoldne je bilo v sencih 40 stopinj temperature. Od 4. do 9. popoldne je sledilo neurje.

BERLIN, 17. julija. Tropična vročina je zahtevala včeraj 15 človeških žrtev. Pomanjkanje vode je vedno bolj občutno. Pri kopanju je vedno več nesreč.

Uladna kriza v zastoju

BEOGRAD, 17. julija. Mandatar krojne je danes dopoldne nadaljeval razgovore z ministrskimi kandidati, ki se mude v Beogradu. Dopoldne se je ponovno sestal z dr. Štamparijem, dr. Silovićem in dr. Pliverićem. Položaj je popolnoma v zastoju in čakajo še vedno na prihod londonskega poslanika dr. Gjuriča, ki prispe najbrže danes popoldne ali pa jutri v Beograd.

Giovanni Giolitti †

MILAN, 17. julija. Davi, ob 1.35 je umrl tu v starosti 85 let senator in bivši italijanski ministrski predsednik Giovanni Giolitti.

Irska sprejela protivojni pakt

LONDON, 17. julija. Vlada irske republike je brez pridržka sprejela Kelloggov protivojni pakt.

skupščini, in globoko obžaluje mrtve in ranjene žrtve tega zločina. Dogodek nima primere v zgodovini parlamentarizma in je globoko razburil in razžalostil vse plasti našega naroda. Oskrunjen ni le naš parlament, ponižan je tudi ugled naše države v svetu. Želimo, da bi prelita kri vodila k ozdravljenju razmer, da bi izklesala pot pravici, poštenju in enakopravnosti in da bi ne poglobila nasprotstev med Slovenci, Hrvati in Srbi, pač pa

jih zapeljala na pot medsebojnega spoštovanja, ljubezni, bratstva in enakosti.

Končno je dobil poslanec dr. Odič obljubljeno besedo. Povdarjal je, da je hotela iti večina preko tega in da je v zadoščenje predlagateljev, ker so preprečili tako sramoto ter prisilili tudi večino do podobne protestne izjave

Popoldne zborujejo odseki, skupščina se pa sestane jutri ob osmih.

Nove počitnice na naših osnovnih šolah

DVOMLJIV IN EDINI USPEH NAŠE SLS. — DIKTAT. — KAKO SLS SPOŠTUJE PRAVICE LJUDSTVA.

Naše podeželske šole so prejele tik po sklepu šolskega leta odlok prosvetne uprave, s katerim se podaljšajo letošnje počitnice za en mesec tako, da se začne novo šolsko leto s prvim oktobrom ter konča s koncem julija. To je dvomljivi uspeh naše SLS tik predno je zapustila vlado. Zakaj, ako ostane ta odlok v veljavi, je s tem razbita enotnost našega šolstva, katera se je dosegla po prevratu in kateri se je že ljudstvo privadilo. Naša mladina pa se bo zopet mučila v najhujši vročini v zatohlih šolskih sobah, pozneje pa telesno izrabljala po nevidnih starših pri težkem kmečkem delu. S tem sta brez dvoma močno prizadeta reden pouk in vzgoja našega mladega pokolenja ter se na široko odpirajo vrata duševni muki in telesnemu izrabljanju naše mladine.

Res je, da so bile po naših krajih v prejšnji dobi uvedene takozvane jesenske počitnice t. j. september in oktober. S to posebnostjo smo se mogli ponašati izmed vseh slovenskih pokrajin edino le na Štajerskem, dasi se naše gospodarske prilike vsaj izdatno ne razlikujejo od gospodarskih prilik v drugih krajih. Po prevratu pa se je ta neumestna razlika odpravila ter se je šolstvo vsaj v tem oziru izenačilo v vsej državi. Kmečkemu prebivalstvu izprva sicer ni bilo po volji, kakor mu ni po volji nobena novotarija. Res je zahtevalo spočetka uvedbo starih počitnic z izgovorom, da potrebuje mladino pri kmetiskem delu in za pašo. Toda oblast ni popustila, ker je uvidela korist enotnosti in škodo razcepljenja. Pač pa je uvedla razne olajšave; jesenska oproščanja posameznikov, prekinjenje celotnega pouka za teden ali dva. Razen tega je bil po mnogih krajih uveden nerazdeljen dopoldanski pouk tako, da je otrok lahko zadostil šoli in še delu doma. Ljudstvo je uvidevalo te umestne novotarije in glasovi po jesenskih počitnicah so bili vedno bolj redki, dokler niso zadnja leta že skoro docela utihnili. In zdaj pa pride SLS ter že udomačeno in ustaljeno dobro stvar zopet prekucne samo zato, da lahko pokaže vsaj pri šoli, ker ga drugje ne more, svoj velik uspeh.

Obtožba proti oblastnemu odboru

Na današnji seji mariborske oblastne skupščine so vložili oblastni poslanci Kmečko-demokratske koalicije sledeči nujni predlog:

Oblastni odbor mariborske oblasti je v svoji seji 10. julija sprejel sklep, s katerim je »v imenu slovenskega naroda« obsodil dnevnik »Jutro« radi politične karikature, objavljene iz strankarsko-političnih razlogov. Sklenil je dalje, da ne bo objavljaval v »Jutru« nobenih razglasov več in da v nobenem oblastnem uradu ne sme biti naročeno »Jutro«. Končno je s svojim sklepom prepovedal vsem nameščencem oblastne samouprave, da bi v uradne prostore dobivali ali prinašali »Jutro«.

Ugotavljamo predvsem, da si je oblastni odbor po krivici uzurpiral pravo, da govori v imenu vsega slovenskega naroda mariborske oblasti. Pri oblastnih volitvah 23. jan. 1927 je v vsej oblasti glasovalo za SLS in HPS skupno 48.807 volilcev, včevši glasove Nemcev in radikalov v Mariboru in Celju ter drugod. Za SKS, HSS, SDS, socialiste in druge neklerikalne skupine je padlo 42.636 glasov. Že samo število vseh naprednih volilcev je skoro enako številu glasov SLS. Kako si more v očigled temu dejstvu oblastni odbor prisvajati pravico, da dela v imenu vsega prebivalstva mariborske oblasti strankarsko-politične sklepe in da se izigra kot strankarska ekspozitura SLS.

Oblastni odbor je s svojim sklepom eklatantno kršil zakon, ker nikjer v zakonu o oblastni in srezki samoupravi ni oslona za to, da bi smel oblastni odbor delati strankarsko-politične sklepe. Glasom čl. 91 navedenega zakona ima oblastni odbor sklepati »o vseh stvareh občega značaja«. Politična borba proti

Klerikalci se pri tem sklicujejo na želje prebivalstva. Toda ravno njihovi volilci imajo še mnogo drugih, mnogo večjih gospodarskih potreb in želj, pa jim »mogočna« SLS kljub temu ne ustreže, ker jim ne more. Pri šoli, no, tam pa gre najlažje in najbolj poceni. Sicer vemo, da se našemu kmetu tudi pod SLS vlado ni godilo dobro, ampak še slabše nego preje. Toda tako na koncu pa — hvala Bogu — tudi še ni, da bi ga morala reševati šoloobvezna mladina. In ako bi bil že tako daleč, bi ga otroci sploh ne mogli več rešiti propasti!

Prav zanimiv je tudi način, kako je SLS uvedla to staro novotarijo. Znano je, da imajo klerikalci vedno in povsod na jeziku, da naj ljudstvo samo odločuje in ima glavno besedo vsepovsod. V prejšnji dobi so imeli res glavno besedo pri določitvi počitnic bivši krajni šolski svet — torej ljudstvo. Sedaj je pa prosvetna uprava pod klerikalnim režimom kratkoma do počitnic diktirala. Ljudstvo, oziroma krajevni šolski odbori, nimajo nobene besede pri tem. Nihče jih ne vpraša, kakšne želje in potrebe imajo v svojem kraju, kako bi jim bilo prilicnejše! Kratko malo: tu je ferman in izvesti ga je treba, ker tako želijo gospodje okrog SLS! Kaj jim mar ljudstvo, kaj krajevne potrebe!

Kam privede tak diktat, se vidi iz tega, da so uvedene nove počitnice celo v Savinjski dolini, kjer so imeli radi obiranja hmelja že v prejšnjih razmerah letne. Tudi našim podeželskim mestecem, trgov ter industrijskim krajem prvotno niso hoteli priznati, ampak kar kratkoma diktirati. No, slednjič so vsaj nekaterim dali na prosto voljo, da si uvedejo počitnice kakor sami hočejo. Le v Prekmurju ostane pri starem.

Naši krajevni šolski odbori naj proti takemu absolutističnemu diktatu odločno protestirajo. Saj že itak nimajo skoro nobenih pravic in sedaj mu jih jemljejo ravno tisti, ki imajo vedno ljudstvo in njegove pravice na jeziku. Novo vlado pa pozivamo, da naj ta pouku, vzgoji in naši mladini kvarljiv odlok prekličie ter uvede zopet enotnost vsaj v počitnicah, če je že drugje ne more.

dr. Korošcu o odnosu SLS oziroma obramba dr. Korošca in SLS pa ni in ne bo nikdar občega značaja. S sklepom, s katerim oblastni odbor prepoveduje oblastnim nameščencem naročevanje in nošenje »Jutra« v uradne prostore, pa je oblastni odbor tudi zagrešil omejevanje osebnih svobode in s tem prekoračil svoj delokrog in kršil zakon.

Zato predlagamo, da stavi oblastna skupščina v smislu čl. 100 točka 2 zakona o oblastni in srezki samoupravi oblastni odbor pod tožbo radi kršitve zakona.

Veliki mednarodni koncerti v radlu.

Od 16.—20. tm. bodo na Dunaju koncerti velikanskih dimenzij, ki bodo nadkrillili vse dosedanje slične prireditve. Na koncertu bo sodelovalo samo iz nemških dežel 150.000 pevcev, ni pa še znano število pevcev, ki pridejo iz drugih dežel. Iz Amerike je na potu krog 4000 pevcev. Koncerti se bodo vršili na velikanskem prostoru, ki se pripravlja na Pratu. Dvorana je dolga 182 m, široka 110 m in visoka 25 m. Podij za pevce obsega 700 četvornih metrov in je na njem prostora za 30.000 pevcev. Prostor za orkester lahko sprejme 400 godbenikov. Za občinstvo je pripravljenih 30.000 sedežev. Najznamenitejša pa je, da se bodo ti grandiozni koncerti potom radia prenesli po vsem svetu. Postavljenih bo nekoliko mikrofонов in vsi posestniki radio-aparatur v Jugoslaviji bodo lahko te koncerte lepo slišali.

Nagla smrt.

Sinoči ob devetih je bila klicana rešilna postaja na Aleksandrovo cesto, kjer je omedlela neka žena. Revo, staro bližje 40 let, so odpeljali v bolnico, kjer je tekom noči umrla. Dognalo se je, da je premislila samo to, da ji je ime Alojzija Pak in da je doma ob meji nad Št. Ljmem.

Mariborski in dnevni drobiš

Usem drušvom mariborske oblasti!

V predvojni Srbiji je obstojala organizacija Narodna odbrana, ki je vršila zvišeno nalogo, da združi vse sile naroda v obrambo domovine. To se je tej organizaciji posrečilo v polni meri v balkanski kakor tudi v svetovni vojni. Svoje delovanje pa je Narodna odbrana razširila po prevratu po vsej Jugoslaviji in je že organizirana po večini naših oblasti.

Tudi za mariborsko oblast se snuje pod vodstvom generala Rudolfa Maistra Narodna odbrana. Ta organizacija ne bo ustanavljala novih društev, temveč hoče združiti pod svojim okriljem vse že obstoječe politične, kulturne in nacionalne organizacije. Te pristopijo korporativno k Narodni odbrani, ne prevzamejo s tem nobenih gmotnih bremen za svoje članstvo, temveč v prvi vrsti moralno obvezo, propagirati med svojim članstvom cilje in naloge Narodne odbrane po navodilih, ki jih sprejema Narodna odbrana iz uprave v Beogradu.

Baš te dni se razpošiljajo na vsa društva v mariborski oblasti okrožnice s pristopnicami. Vsa društva se pozivajo, da v predpisanem roku pošljejo pristopnice.

Ko bodo vse pristopnice zbrane, bo sklican v Mariboru občni zbor Narodne odbrane, ki bo obenem najdosojnejša manifestacija o priliki desetletnice našega osvobojenja in ujedinjenja. Če bi katero društvo po pomoči ne dobilo okrožnice ali pristopnice, naj to nemudoma javi generalu Maistru v Mariboru. Po sprejemu pristopnic bodo prijavljenim društvom takoj polana tudi pravila Narodne odbrane.

Kakor so se Slovenci odzvali vse do zadnjega majski deklaraciji, tako bo tudi ta poziv zbral vse Slovence mariborske oblasti v enem taboru.

Vodstvu Slovenskega Planinskega društva v Mariboru.

Pišejo nam: Kakor vsako leto, mrgolelo je tudi letos že na vse zgodaj izletnikov, ki so šli počastit Sv. Arha na zeleno Pohorje. Toda ni bilo opaziti več tistega razpoloženja kakor v prejšnjih letih. Umévno je, da hodijo izletniki v teh vročih dneh na Pohorje ali pozno zvečer ali pa rano zjutraj. Tako smo videli izletnike, ki so dospeli v Mariborsko kočjo ob 10. zvečer, kjer pa jih je gostilničar takoj po prihodu pričel preganjati k počitku, češ, da mora biti vse mirno itd. Nimamo nič proti večernemu miru, toda mislimo, da Mariborska kočja ni noben sanatorij za bolnike in da se izletnik, če pride tudi na večer na svoj cilj, lahko malo v gostilni razvedri in okrepiča, predno gre spat. Sicer smo pa mnenja, da noben izletnik ne gre na Pohorje samo »počivati«, ker to stori lahko doma. Pa ne glede na to moramo izreči mnenje, da v hribih lahko zahtevamo od gostilničarja vsaj toliko, da nam nudi že tudi zjutraj kakšnega okrepiča v istem času, v katerem se dobi v vsaki gostilni in hotelu v mestu. Kakor rečemo, pride dosti izletnikov v Mariborsko kočjo že ob 6. zjutraj. Toda gostilničar, ali odklanja v tem času vsako postrežbo ali pa še spi s svojim objemom vred spanje pravičnega. Pomisliti moramo, da so izletniki, ki so že ob 12. ali 1. uri ponoči na nogah in pridejo ob 6. zjutraj na cilj, ali pa si hočejo samo malo odpočiti in se okrepičati, tudi že v tem času potrebni postrežbe bodisi v jedi ali kakršnikoli pijači. Če pa mislijo merodajni gospodje sedaj samo na svojo komodnost, katere poprej nismo opazili, potem bodo tudi izletniki izvajali svoje konsekvence. Pa prosimo brez zamere. — Več izletnikov.

Pametna novost v mestnem kopališču.

V mestnem dravskem kopališču (pri Käferju) so letos popravili in obnovili deske na ležiščih, prha pa je ostala prve dni po otvoritvi samo ona stara in edina, ki je bila že prejšnja leta. Ker pa so odstranili stopnice in druge dohode v Dravo, je namestila mestna občina v kopališču izborno novo moderno prho, obstoječo iz šestih obstranskih obročnih in enega vrhnega pršnika, ki se je kopalci hvaležno poslužujejo.

Nov starosta Jugoslovenske gasilske zveze.

Na občnem zboru Jugoslovenske gasilske zveze, ki se je vršila v nedeljo v Mestnem domu v Ljubljani, je bil vsled smrti g. Fr. Barleta, dosedanjega staroste, izvoljen za starosta Jugoslovenske gasilske zveze zaslužni gasilski delavec g. Josik Turk iz Ljubljane, za podstarosta pa g. Vengust iz Celja. Za predsednika odseka za kongres, ki bo zboroval 1. 1930, je bil izvoljen g. Rikard Engelsberger iz Krškega.

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Mestnemu fizikatu mariborskemu sta bila od 8. do 14. julija prijavljena samo 2 slučaja oboletosti na nalezljivih boleznih in sicer po 1 slučaj tifusa in ošpic.

Odsek za zgradbo Sokolskega društva v Mariboru, priredi dne 7. oktobra veliko tombolo. Prosimo ostala društva, da tega dne ne prirejajo večjih prireditev. Zdravo! Odbor.

Plavalna tekma.

V staroznanem prijetnem dravskem kopališču pri Kristianu se je vršila večeraj popoldne plavalna tekma, katero je zanimivo organiziral briški mojster g. Franc Krefl, ki je kot spreten rezbar in podobar izdelal tudi lične nagrade in dobitke za tekmovalce. Gospodje so plavali preko Drave na razdaljo 800, daine na 300 metrov. V prvi skupini je dobil 1. nagrado g. Hartlieb, 2. gđč. Roza Karner, 3. g. Glasinc. V drugi — damski skupini je bila prva gđč. Roza Karner, druga gđč. Sabina Hreščak, tretja pa gđč. Gina Juteršnik. Starni mojster je bil g. Pergler, na cilju pa g. Krefl. V tem kopališču je bila tudi lani plavalna tekma in jo je tudi vneto in animirano vodil g. Krefl.

Hudoben ali slaboumen?

Včeraj okrog dveh popoldne je neki neznanec pred gostilno Pristavec v Melju brez vzroka pograbil mimoidočega železničarja — zvaničnika J. F. in ga vrigel pod osebni avto, ki je pridiral po cesti. Ker je šofer videč veliko nevarnost za človeško življenje z izredno spretnostjo ustavil avto, je ostal napadenec k sreči brez težjih poškodb. Na kraj incidenta došli stražnik ni mogel ukrotiti nenavadnega neznanca, ki ni hotel odgovorjati na vprašanja varnostnega organa. Moralo je priti več stražnikov, da so renitentnega moža spravili z veliko silo na stražnico in v zapore. Ker niti tu ni dal miru, so ga morali celo zvezati. Zdravniška preiskava bo šele ugotovila, je li prizadeti slaboumen ali pa si je hotel dovoliti slabo šalo na nedolžnem pasantu.

Odvetnik

Dr. Joško Bergoč

naznanja, da je

otvoril odvetniško pisarno
Maribor, Wildenrainerjeva 6
(hiša dr. Verstovška)

Tat iz kopališča.

brezposelni delavec Rupert Rotman, je priznal, da je ukradel iz kabine mestnega kopališča pretekli teden 180 Din in niklasto uro ter iz »ljudskega kopališča« na prostem damsko torbico z zlato uro, kate. »tatvine« so bile javljene policiji. Zlato uro in torbico je policija že dobila nazaj, niklasto uro pa je Rupert prodal nekemu Dalmatincu za 40 Din, ki jih je pognal po grlu. Razen tega je Rotman še sam povedal, da je ukradel ob Dravi neznanca rujave moške čevlje, ki jih je tudi prodal za 40 Din. Lastnik teh čevljev, ki še ni znan oblastvi, naj se javi na policiji.

Kolesarskih tatov

prav nič ne ovira neznosna vročina njihovih agilnosti. Včeraj okrog pol enajstih dopolne je odpeljal neznanec poštnemu uslužbencu Jožetu Golovršniku 800 Din vredno kolo iz veže hiše št. 11 na Aleksandrovi cesti. Dvokolno je starejše, črno pleskano in z novima sivina nlaščema.

O bodočnosti letalstva

Izjave Riharda Byrda.

Slavni ameriški prekoceanski in polarski letalec komandant **Rihard Byrd** je v odgovor na mnogotera vprašanja dal tisku sledeče mnenje o razvoju letalstva:

Če bi imel 20letnega sina, ki bi želel postati letalec, bi mu dejal: »Tako je prav! Dober poklic si si izbral!« — Tako svetujem tudi drugim mladeničem, ker sem prepričan, da je letalstvo ob zadostni izvežbanosti in pametnem udejstvovanju popolnoma varno. Izvzeti so seveda leti v polarnih krajih. Ne poznam poklica, ki bi — služeč trgovini in industriji — v bodočih 50. letih imel toliko vpliva na civilizacijo kot letalstvo. Letalstvu škoduje prevelik optimizem, težko je popraviti škodo, katero povzročuje skeptično govorjenje ljudi, ki ničesar ne razumejo, prepričan sem pa vendarle, da bo letalstvo doseglo še danes neznane višine svojega razvoja.

V moji mladosti se je že razmišljalo, katera železnica je za potovanje najvarnejša. Danes se govori samo o tem, katera je najudobnejša. Varnost se razume sama ob sebi. Tako bo tudi z začnim prometom, samo da je razvojna doba malo daljša, ker se mora letalo vedno boriti za ravnotežje.

Mnogo se dvomi o pomenu in vrednosti sportnih, zlasti prekoceanskih in polarnih letov. Po mojem mnenju so taki leti, če so dobro pripravljeni, zelo poučni in tako tudi koristni. Kje bi bili mi danes, če ne bi bilo velikih prednikov — pionirjev? — Malo se doseže in vse se le počasi razvija brez pogumnih mož, ki gredo v neznanost, v negotovo. Berliotov let l. 1909. je predhodnik regularne zračne službe nad angleškim kanalom, Maynardov nad ameriško Unijo, transoceanski let komandanta Reada l. 1921. je pa vzpodbudil druge. Vzpodbude so človeštvu potrebne.

Danes zna le še malo ljudi stvarno govoriti o letalstvu. Samo en primer: Ko je eno naših letal nekih 1000 me-

trov visoko letelo s protivetrom, je posestnik neke vile, videč letalo nad seboj, telefoniral gasilski postaji:

»Ne vem, če lahko kaj opravite, javim vam pa vendarle, da je neko letalo obtičalo v zraku ravno nad mojo hišo in da ne more priti dol.«

Avijatika mnogo trpi pod poplavo predsodkov, katere je treba pripisati nesrečam, ki bi res lahko izostale. Po znam mladega letalca, ki je dovršil svoj pilotski rok v vojski ter komaj čakal, da pride do lastnega letala. Za 300 dolarjev je kupil v vojaškem skladišču staro škatljo, ki ni nudila seveda nobenega jamstva za varnost. Prvi vihar ga je strmoglavil. Pasažir se je ubil, pilot pa težko ranil in listi so pisali: »Zopet težka letalska nesreča!« — In pri tisočerih obedih in večerjah se je govorilo: »Za boga, zopet letalska nesreča! Pasažir ubit; zakaj ni rajši ubilo pilota?! Letanje je treba prepovedati!« — Ljudje ne pomislijo, da bi se moral na tak način prepovedati ves komfort od električne luči do avtobusov.

Dobro se spominjam na strašen dogodek iz svojega pilotskega vežbanja v Pensacoli l. 1917. Ravno, ko sem pristal, sem zagledal neko šolsko letalo visoko na nebu. Naenkrat oblak dima in letalo pada naravnost navzdol kakor svinčeni utež. S silnim treskom se je pogreznilo v jezero. Priznam, da sem v tistem trenutku mislil, da je letalstvo nekaj zgrešenega. Čemu žrtve? — sem vprašal. Pozneje sem šele uvidel, da je potrebno radi bodočnosti in radi varnosti prometa preizkusiti vse tipe letal in da vsaka preizkušnja terja svoje žrtve.

Varnost letalstva se ne prestopa zvišuje z večjim številom varnih pristanišč. Tudi vremensko napovedovanje se mora spopolniti. Tehnika ne pozna zastoja in ko so pionirji avijatike tako delovali in žrtvovali, je razvoj in napredek v vsakem oziru zajamčen.

Anekdote o alkoholistih

Car Nikolaj I. je imenoval kneza Nariškina za svojega adjutanta, moral pa ga je kmalu ponovno posvariti, naj ne pije preveč.

Mrzlega zimskega dne je srečal car med vožnjo po Nevskem prospektu adjutanta ravno v trenutku, ko je prispejal tako pijan iz nekega lokala, da se je kar opotekal.

»Nariškin, povej sam, kaj bi napravil na mojem mestu.«

»Jaz, Veličanstvo? Jaz bi s tako packo sploh ne govoril«, je odvrnil carjev adjutant.

Pri velikem alkoholiku in pesniku Ponchonou so zdravniki ugotovili vodenico.

»Nemogoče«, je vzkliknil pesnik, saj vendar vse svoje življenje nisem pokušil niti kapljice vode.«

Lord George Hamilton, znani politik in angleški aristokrat, je vrgel nekoč v veliki pijanosti steklenico šampanjca nekemu hotelskemu nameščencu v glavo, ki je dobil pri tem smrtno nevarno rano in je še istega dne umrl. Lord je odšel nato mirno v svojo sobo, kakor da se ne bi zgodilo nič hudega.

Lastnik hotela je kmalu pridrvel ves potrt k njemu in zaklical:

»Mylord! Ali ne veste, da ste mlademu mojemu nameščencu razbili s steklenico glavo?«

Lord hladnokrvno: »Uračunajte jo v moj račun!«

Smrt tajnega arhivarja Vatikana

Mož, ki je morda vedel za več državnih tajnosti, kakor vsak drug človek na svetu, je umrl te dni v Rimu. Pripadal je diplomatski tajni službi Vatikana in je upravljal eno najbolj odgovornih javnih mest. Celih 30 let je živel dejanski kakor kak ujetnik v

prostorih papeževe palače, v katero ni smel razen njega stopiti nihče drug kakor samo še papež in njegov državni tajnik. Nikdar ni izpregovoril tajni arhivar niti besedice o svojem delovanju. Tudi napram najboljšim svojim prijateljem je molčal kot grob. Sicer pa tudi nikdo ni bil tako predrzen, da bi ga kaj vprašal o njegovi službi. Sicer njegovi radovednosti tako ne bi bilo zadoščeno, kajti tajni arhivar je pozabil na vse, kar je bilo v zvezi z njegovo službo, kadar je zapustil svoj urad. Bil je to tajni arhivar Barluzzi, ki je prevzel ta urad po svojem očetu. Skozi Barluzzijeve roke so šle najbolj zaupne listine štirih papežev. Tajni papežev arhiv je sicer odprt vsem zgodovinarjem za študijske svrhe, toda je omejen ta študij samo na listine do 1821. Vsi poznejši dokumenti so nedostopni vsakomur. To velja še prav posebno tudi za vatikanske listine, ki se nanašajo na svetovno vojno in ki ostanejo najbrže še naprej sto let v tajnem arhivu, predno bodo objavljene.

Kako so se ljudje naučili sami briti

Že stari Grki in Rimljani so se brili, toda nikdar sami. Lastnoročno britje je pričelo šele približno pred 150 leti, ko so bila na razpolago brusena zrcala. Toda tej nevarni in težki umetnosti se ljudje nikakor niso zlahkoto privadili. Treba je bilo dolgo časa, da so se naučili med delom gledati v zrcalo in pravilno operirati z britvijo. Stvar je bila tako težavna, da je Francoz Perrel izdal l. 1770. za tedanje čase epohalno delo: »Umetnost lastnoročnega britja«. Ta knjiga je imela neverjeten uspeh in je bila v nekaj dneh popolnoma razprodana. Perrelu ostane zato večna slava, da je naučil človeštvo, da se lahko samo brije. Čeprav večina še vedno najraje zahaja k brivcem.

Sport

Državno prvenstvo

Po nedeljskem drugem kolu tekmovanja za nogometno prvenstvo države, kaže stanje plasmajev naslednjo sliko:

1. Gradjanski	2	2	0	0	3:0	4
2. BSK	2	2	0	0	7:3	4
3. Hašk	2	1	0	1	5:3	2
4. Hajduk	2	1	0	1	2:3	2
5. Sašk	2	0	0	2	3:4	0
6. Jugoslavija	2	0	0	2	2:8	0

Najbolj vroča in razburljiva je bila vsekakor tekma v Sarajevu, kjer so igrali domačini Saška z BSK. Spočetka so bili Beograjčani v premoči; čim bliže pa je bila igra odmoru, tem močnejši je bil Sašk, ki je dosegel že stanje 3:2 v svojo korist. V 9. min. drugega polčasa pa je počilo. Sodnik Babić je izključil Sofijanca (Sašk) radi nekega foula. Igralec se sodniku ni pokoril in je vse moštvo domačinov na prigovor kapefana zapustilo igrišče. Sodnik je moral tekmo zaključiti. JNS pa bo te dni sklepal, kakšno kazen naj naloži Sarajlijem za njihov težak nedeljski pregrešek. Po pravilih se kaznuje moštvo, ki zapusti igrišče, s 3 do 6 mesečno zabrano igranja, kar znači, da Sašk sploh izpade iz nadaljnega tekmovanja. — Tekmo Hašk : Jugoslavija v Beogradu je sodil v obče dobro g. Vođišek iz Ljubljane.

Kaj je sklenil LNP glede prvenstva?

Dne 7. tm. se je vršila v Ljubljani redna glavna skupščina LNP, ki je med drugimi novimi odborniki izvolila za novega predsednika odvetnika g. dr. Vladimira Knafliča. Ni dvoma, da je bila najzanimivejša točka dnevnega reda razprava in sklepanje o spremembi prvenstvenega tekmovanja. »Jutro« je javilo v svojem poročilu o skupščini, da ni bilo nikakega sklepa glede reorganizacije prvenstva in da se je le govorilo o treh različnih predlogih, vloženih po raznih skupinah. Sobotni zavreški »Športski list« pa javlja dobesedno: »... Važna

sprememba se je sklenila v pogledu reorganizacije prv. tekmovanja tako, da se bodo klubi v Ljubljani delili v tri razrede, medtem ko bodo morali prvaki posameznih žup igrati po dvojnem cup-sistemu...« Športno publiko sedaj zanima, kaero poročilo odgovarja resnici in v kakšnem stanju je sploh sedaj zadeva prvenstva.

ISSK Maribor—nogometna sekcija.

Obvezne nogometne počitnice trajajo od 15. tm. do 15. avgusta. — Načelnik

ISSK Maribor — lahkoatletska sekcija.

Gg. Koren I, Koren II, Kovačič, Unterreiter, Hreščak Gujo, Vodeb, Laznička II, Pavlin imajo jutri v sredo ob 19. na igrišču obvezni trening za stafetni tek, ki se bo vršil v nedeljo 22. tm. — Načelnik.

Naši plavci za Prago in Amsterdam.

V soboto in nedeljo so se vršile v Karlovcu izločilne tekme v plavanju, skakanju in waterpolu za sestavo nacionalne reprezentance, ki pojde na tekme za slovansko prvenstvo v Prago in za svetovno prvenstvo v Amsterdam. Bila so zastopana mnoga naša sportna središča; največ tekmecev je poslal Split (30). Iz Ljubljane so bili trije. Naš reprezentančni team odpotuje v četrtek v Prago, kjer bodo tekme v soboto in nedeljo.

Iz lahke atletike.

Nedeljska tekmovalja v ženskem prvenstvu, ki so bila odigrana v Charlottenburgu pri Berlinu, so dala sijajne rezultate, med katerimi je tudi nov svetovni rekord. Gdč. Hauptlein iz Berlina je sunila kroglo 11.96 m!

Lahi zmagali v Milanu.

V teniškem tekmovalju za Davisov pokal so zmagali Lahi nad Čehoslovaki v razmerju 3:2. Morpurgo je odpravil Koželuha 6:1, 6:2, 6:0 in Gaslini Macenauera 0:6, 6:4, 6:3.

Strela ubila mehikanskega letalca

Mehikanskega letalskega prvaka, mladega kapetana Amilia Carranza, ki je nedavno vrnil obisk unijske avijatike ter priletel iz Mehike v Washington, je doletela tragedija prvega božanskega letalca Ikarja. Ko je letel preko Newjersey-a, ga je zajela huda nevihta in ubila ga je — strela. Po slovesnem sprejemu pri predsedniku Unije Coolidge-u in po vseh ovacijah, ki so jih Amerikanci prirajali mehikanski avijaciji, je hotel smeli pilot nazaj v Mehiko-City, četudi so mu resno svetovali spremembo programa sredi neviht. Skozi območje lokalnih neviht je srečno preletel in je mislil, da so nevarnosti že minile, ko ga je zgrabil nov hudourni oblak ter tragično uničil. Truplo in razbito letalo so našli dan po nesreči, ki se je dogodila v četrtek zvečer, lovci na samotni obali. Mehika je v globoki žalosti za svojim najboljšim pilotom. —

Zločinec v srebrni krsti

Pretekli teden je bil umorjen v Newyorku znani zločinec Frank Uale, nazvan »Yale«. Ubili so ga nasprotniki iz čikaške zločinske organizacije. »Tovariši« so priredili svojemu vodji sijajen pogreb. V sprevedu je bilo 250 avtomobilov z venci, dočim je bila zločinčeva krsta iz srebra in je veljala 15.000 dolarjev. Nad 20.000 ljudi je bilo v žalnem sprevedu in policija je imela polne roke posla, da prepreči morebitne napade nasprotne zločinske organizacije. Na mnogih venci so bili napisani: »Frank, stari tovariš, mi te bomo maščevali. Niti v peklu se ne bodo mogli skriti tvoji ubijalci. Mi ne potrebujemo nobene policije, ampak bomo že sami poskrbeli za to, da bodo ubijalci pogoltnili lastne svinčeneke.« Kakor razvidno, so napovedali zločinci iz Newyorka svojim tovarišem

iz Čikaga boj na življenje in smrt, čegar izid bo vsekakor končal s številnimi žrtvami na obeh straneh.

Revizija procesa po 20 letih

Leta 1909. je bil na Škotskem obsojen nemški državljani Oskar Slater radi dozdevnega umora gospe Gilhirst na smrt, na prošnjo 20.000 ljudi pa je bil pozneje pomiloščen na dosmrtno ječo. Slater je neprestano zatrjeval, da je popolnoma nedolžen in se zato odlične osebe, med njimi tudi svetovno znana pisateljca Bernard Shaw in Conan Doyle ponovno zavzele za obnovitev procesa. Po 19. letih je bil Slater končno pomiloščen in sedaj je s posebnim sklepom parlamenta odrejena revizija procesa pred prizivnim sodiščem v Edinburgu. Zasihišanih bo skupno 25 prič in obstoji nada, da dobi Slater, ako je dejanski nedolžen, popolno zadoščeno za strahovite muke, ki jih je moral prenašati v ječi.

Proti tobaku na Kitajskem.

Nova nacionalna vlada v Nankingu je izdala ukaz, s katerim je prepovedano kajenje tobaka vsem osebam izpod 20. let. Za prestopke so določene zelo stroge kazni, ki zadenejo tudi one, ki bi takim osebam dajale tobak.

Kupujte železniške vozne karte v biljetarni 'Putnika' v Mariboru, Aleksandr. 53

Krivoustni berač

(The Man with the Twisted Lip.)

Angleški napisal A. Conan Doyle. Poslovenil K. Savec.

»Si še dva koraka naprej, sem se ozrl. Siloma sem se moral obvladati, da nisem kriknil, tako sem se začudil. Starec se je bil okrenil tako, da ga razen mene ni mogel nihče opazovati. Lice se mu je izravnalo, gube so mahoma izginile, oči so zažarele in pri ognjecu je sedel in se režal — Sherlock Holmes. Oprezno mi je mignil, naj pristopim. Jedva se je bil okrenil proti družbi, v istem hipu se je spet prelevil v slabotnega, mrkega starca.

»Holmes!« mu prišepnem, »kaj za Boga iščete v tej beznici?«

»Le bolj potihoma«, me posvari. »Moja ušesa čujejo izborno. Bodite tako prijazni in iznebite se svojega bedastega prijatelja. Močno bi me veselilo, ko bi se mogel malo z vami pomeniti.«

»Zuraj imam kočijo.«

»Potem vas prosim, odpravite ga domov. Lahko se zanašate nanj; premehak je, da bi ušel in spet kaj zgrešil. In še nekaj vam svetujem: sporočite po kočijazu svoji ženi, da ste se mi pridružili. Počakajte me na ulici, v petih minutah pridem iz brloga.«

Odbiti Sherlocku Holmesu kako prošnjo ni bilo baš lahko, ker je izrekel vsako željo tako neverjetno odločno in tako mirno in samozavestno. Sicer pa sem čutil takoj, ko sem bil zaprl Whitneyja v kočijo, da sem ž njim pravzaprav že opravil, in končno nisem ničesar tako srčno želel, kakor se pridružiti svojemu prijatelju pri pustolovščini, brez katerih ni mogel živeti. Le nekaj trenutkov, in že sem napisal sporočilo, plačal Whitneyev račun, povedel potrtega prijatelja h kočiji in videl, kako je izginil v temi. Kmalu nato je priljezel iz beznice mator starček in napotila sva se s Sherlockom Holmesom po drevoredu. Skozi dve ulici se je plazil z upognjenim hrbtom in z negotovim korakom. Nato se je hitro ozrl, se zravnal in na ves glas zarežal.

»Zdi se mi, Watson«, je dejal, »da čitam vaše misli. Gotovo domnevate, da sem začel tudi jaz kaditi opij, kakor bi ne bilo že dovolj grdo od mene, da si vbrizgavam kokain in robujem drugim razvadam in strastem, ki ste mi jih kot zdravnik že očitali.«

»Zares, začudil sem se, ko sem vas našel v taki hiši.«

»Pa ne huje kot jaz, ko sem vas zazrl.«

»Iskal sem prijatelja.«

»In jaz sovražnika.«

»Sovražnika?«

»Da, naravnega sovražnika, lahko bi tudi dejal; naraven plen. Skratka, Watson, pravkar rešujem važno zadežo; nadejal sem se, da najdem ključ zanimive tajnosti v nevezanih blodnjah bedakov v beznici, kakor se mi je že večkrat posrečilo. Da so me v brlogu spoznali, še piškavega oreha bi ne bil dal za svoje življenje. Prečesto sem že zlorabil ta kraj za svoje nakane in lopovski Laskar, ki gospodari v tisti gadni beznici, se je zaklel, da se bo maščeval nad mano. V zadnjem delu hiše, blizu ogla Pavlove ladjedelnice, so loputnice, ki bi utegnile povedati čudne zgodbe; koliko stvari je že izginilo v brezmesčnih nočeh skozi nje!«

»Kaj! Pa ne, da bi mislili trupla?«

»Trupla, trupla, Watson. Velika bogatina bi bila, da imava tisoč funtov za vsakega revčka, ki so ga že umorili v beznici. To vam je najhujša morilska jama ob vsem obrežju, in bojim se, da je Neville St. Clair sicer zabredel vanjo, a iz nje ne prileze več na dan. Stojte, tu sva na dogovorjenem mestu.«

Vtaknil je v usta dva prsta in zabrlil; v daljavi mu je nekdo odgovoril in takoj nato so zaropotala kolesa in zatopotala konjska kopita.

»Zdaj pa le, Watson«, je dejal Holmes, ko se je bil izluščil iz megle in teme velik gig, ki je metal iz stranskih svetilnic dva jarka pramena žolte luči v noč. »Saj greste z menoj, kaj ne?«

»Če me vabite, zakaj bi ne šel?«

»Oh zanesljiv prijatelj je človeku vedno dobrodošel. In še več zaleže dober kronist. V moji sobi pod cedrami stojita dve postelji.«

»Pod cedrami?«

»Da; tako pravijo vili, v kateri stanuje St. Clairova družina. Tam spim, dokler ne obavam, po čemer zdaj pozvedujem.«

»Kje potemtakem stanujete?«

»Blizu Leea, v Kentu. Sedem milj se bodeva vozila.«

»A vsa stvar mi je zagonetna.«

»O tem nič ne dvomim. Toda takoj boste vedeli, zakaj gre. Le skočite na voz! — Vse je v redu. Ivan, ne rabiva vas več. Nate kronico! Poglejte jutri k meni, tako-le okoli enajste. Izpusťte vaje! Zdaj pa hajdi!«

Oplazil je konja z bičem in odrihnila sva v neskončni labirint temnih in pustih ulic, ki so se vse bolj širile, dokler nisva prispela do širokega ograjenega mostu, pod katerim je počasi lezla motna reka. Na nasprotni strani nas je pogoltnila nova pustinja, zgrajena iz opek in morta; tišino je motil le težki, enakomerni korak kakega redarja ali pa petle in krik tolpe pljanih razgrajačev. Črna pošast je

1) Indijec

2) Dvokolesnik (dvokolesni voz z ojnici)

počasi plavala preko neba in ena ali dve zvezdi sta se motno svetlikali skozi trgajoče se oblake. Holmes je molče vozil, še ni bil izpregovoril besedice. Glava mu je klonila na prsi, kakor človeku, ki se je zatopil v težke misli. Mene pa je mučila radovednost, rad bi bil vedel, za čem je spet iztikal, da si je tako belil glavo; a nisem se drznil ga motiti in mu prekiniti misli. Že sva bila prevozila nekoliko milj, že sva bila dospela med rese širokega predmestnega pasu, ko se je Sherlock Holmes zdramil. Skomignil je z rameni, potem si je nadržal pipico, kakor človek, ki je preverjen, da je svoje delo dobro opravil.

»Molčati pa znate, Watson«, je dejal. »Neprecenljiv družabnik ste. Na mojo besedo, zame ni malenkost, če se morem s kom malo pomeniti, ker moje misli niso baš prijetne. Ves čas ugibljem, kaj bi dejal tisti ljubeznivi ženki, če me bo prestregla nocoj na hišnem pragu.«

»Pozabili ste, da mi še niste črhnil besede o vsej stvari.«

»Dovolj časa še imava, da vam povem vsa dejstva zagonetnega slučaja, preden dospeva v Lee. Na videz je stvar sicer glupo preprosta, in vendar ji ne morem do živoga. Precejšnje klobko držim v rokah, to je res, a pravega konca ne morem zaslediti. Dovolite, Watson, da vam zagonetko čisto in bistro razložim; nemara se vam kaj zasveti tam, kjer mene zagrinja črna tema.«

»Začnite torej.«

»Pred nekoliko leti — točno povedano, bilo je majnika leta 1884. — je prišel v Lee spodobno oblečen mož, ki mu za denar očitno ni bila sila. Najel si je lepo vilo, uredil prav okusno vrt in živel redno in čedno. Pomalem se je sprijateljil s sosedi in leta 1887. se je oženil s hčerko mestnega pivovarnarja; žena mu je doslej porodila dva otročička. Posla ni imel

na videz nobenega, a bil je član raznih delniških družb; vsako jutro je šel v mesto in ob 5.14 uri zvečer je bil zopet doma.

»Gospodu St. Clairu je sedaj 37 let; zelo lepo se vede, dober soprog in skrben oče je; zato ga vsi spoštujejo, ki ga poznajo. Kolikor smo mogli ugotoviti, dolguje v tem trenutku 88 funtov in 10 s, dočim ima v Capital and Counties Bank 220 funtov naloženih. Prav nobenega vzroka torej ni za domnevo, da bi ga bile ugonobile gmotne skrbi.

Minuli pondeljek se je napotil gospod Neville St. Clair nekoliko raneje v mesto, kakor je bila njegova navada. Preden je odšel, je omenil, da ima v mestu dvoje važnih opravkov in da prinese svojemu fantku gradilno skrinjico. Jedva je odšel, prejme njegova soproga brzojav, naj pride v urad »Aberdeenskega parniškega društva« po nenavadno drago — no škatljico, ki jo je že dolgo pričakovala. Če vam je London kaj znan, potem veste, da je treba iskati omenjeni urad v Fresno ulici, ki prehaja v Gornji Svandam-lane, kjer ste me nocoj našli. — Gospa St. Clair je zaužila svojo malico in se odpravila v mesto, kjer je nakupila nekoliko malenkosti; nato je stopila v urad, prevzela omot in se napotila k postaji. Ob 4.35 uri je stopala skozi Svandam-lane. Ali ste me pojмили?«

»Kaj bi vas ne pojmlil, ko je vse jasno kot beli dan.«

»Če se spominjate, je bil pondeljek izredno vroč dan; zato se je gospa St. Clair le počasi vračala; spetoma se je ozirala, ker se je nadejala, da pridrdra kak izvošček. Kraj, koder je hodila, se ji namreč ni zdel posebno varen. Ko tako leze po Svandam-laneu, sliši nenadoma vzklik ali krik, in mrzel pot jo oblije, ko uzre svojega moža, slonečega pri oknu drugega nadstropja. Kakor se ji je zdelo, ji je pomignil.

Dalje prihodniti.

Mali oglasi

Zonitvo, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali redničnega značaja: vsaka beseda 50 p. najmanjši znesek Din 10.—

Ne pozabite kupiti potne kovček katere nudi v vseh velikosti in vrst ter po najnižjih cenah Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 1252

V Mariboru iščem dve prazni sobi z uporabo kopalnice, poseb. vvhodom. Naslov prosim pod »Takoje«. 1399

Prazna soba takoj odda. V. ... 1400

Lepa solčna soba se odda gospodu ali gospodini. Vprašati Pristan 6, I. nadstr. 1395

Gonilni jermeni za mlaitilnice, žage, mline itd. v vseh širokosti v zalogi pri Ivanu Kravos-u, Maribor, Aleksandrova cesta št. 13. 1253

Volneni delen dobite od 16 Din naprej samo pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17. 1395

Trajne kodre po najnovšem sistemu. Vodna ondulacija, manikura, masaža ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje frizerski salon A. Mrakič, Maribor, Cankarjeva ul. št. 1. 777

Vsakovrstno angleško, češko in jugoslovansko sukno že od 24 Din naprej dobite pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg. XIII

Triko svilo 140 cm široko za obleke in perilo à Din 95 dobite pri J. Trpinu, Glavni trg 17, Maribor. XIII

Lokal in delavnico v sredini mesta primerno za vsako obrt, se odda v najem. Ponudbe na upravo lista pod »B 52«. 1377

Lepa enonadstropna ogelna hiša z 8 stanovanji, trg. lokalom in lepim vrtom, 5 min. od Glavnega trga je na prodaj za 480.000 Din Naslov pove uprava lista. 1395

Vozni red veljaven od 15. maja

Prihod in odhod osebnih vlakov v postaji Maribor gl. kol.

Prihod vlakov v Maribor gl. k.			Odhod vlakov iz Maribora gl. k.		
Vrsta vlaka	Prihaja iz	ob uri	Vrsta vlaka	Odhaja v	ob uri
brzi	Zagreb	0-25	brzi	Avstrijo	0-45
	Wiena	1-15		Ljubljano	1-45
		2-25		Zagreb	2-50
potniški	Ljubljano	4-01	potniški	Avstrijo	4-45
brzi		4-15		Zagreb	5-20
potniški	Čakovca	6-28		Čakovca	5-35
	Poljčan	7-31		Prevalje	5-40
	Dravograd	7-38		Avstrijo	6-15
	St. Ilja	7-42		St. Ilj	6-40
	Avstrije	8-14		Čakovca	8-24
	Čakovca	9-10		Ljubljano	9-20
	Ljubljano	9-37		Avstrijo	9-25
		11-52		Fale	10-30
	Fale	11-58		Ormož	10-40
	Avstrijo	12-32		Avstrijo	13-10
	Prevalja	12-53		Prevalje	13-20
brzi	Avstrije	13-53		Ljubljano	13-25
potniški	Ormoža	14-40		St. Ilj	13-30
brzi	Zagreb	14-51	brzi	Ljubljano	14-35
	Ljubljano	15-02		Zagreb	14-35
potniški	St. Ilja	15-11		Avstrije	15-37
	Ljubljano	16-34	potniški	Čakovca	16-18
	Avstrije	18-20		Fale	17-10
	Čakovca	18-21		Ljubljano	17-20
	Fale	18-41		Prevalje	18-34
	St. Ilja	20-31		St. Ilj	18-45
	Prevalja	21-—		Pragerska	19-20
	Avstrije	21-34		Avstrijo	20-—
	Čakovca	21-47		Čakovca	21-06
	Ljubljano	22-—		Ljubljano	23-25

DECVO

v vseh obstoječih barvah, navadno in svileno dobite pri tvrdki

L. ORNIK, MARIBOR KOROŠKA CESTA 9

VII